

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Polgár Zoltán ügyvéd (...) által képviselt, Túlélés 98 Egyesület (1046 Budapest, Nádor u. 36.) felperesnek - a ... kiemelt főelőadó által képviselt, Országos Rendőr-Főkapitányság (1139 Budapest, Teve u. 4-6.) alperes ellen - közérdekű adat kiadása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. március 27. napján kelt, 19.P.25.295/2006/9. számú ítélete ellen a felperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### í t é l e t e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperest arra is kötelezi, hogy a 2006. október 23-án bevetett könnygáz-gránátok és a könnygáz mennyiségét, valamint a kordonrácsok beszerzési árát is közölje, egyebekben helybenhagyja.

Köteles a felperes 15 napon belül az alperesnek 8.000 (Nyolcezer) Ft másodfokú részperköltséget megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül a következő adatokat közölje írásban a felperessel: a 2006. október 23-án bevetett könnygázgránátok, illetve könnygáz egy-egy egységének beszerzési árát (típusonként); valamint az adatkérés időpontjában, helyszínenkénti bontásban (Kossuth tér, Szabadság tér TV-székház és szovjet emlékmű) felhasznált kerítés elemeinek számát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Akként rendelkezett, hogy a peres felek a költségeiket maguk viselik, a le nem rótt 21.000 Ft illetéket a felperes és az alperes illetékmentessége, illetve a tárgyi illetékmentességre figyelemmel a Magyar Állam viseli.

Az ítélet tényállása szerint a felperesi társadalmi szervezet 2006. november 13-án elektronikus úton közérdekű adatok kiadására irányuló kérelmet intézett az alperes vezetőjéhez, ... országos rendőrfőkapitányhoz, 17 kérdést és néhány kérdésen belül további alkérdéseket tettek fel, majd pótlólag azt is kérdezte, hogy hol férhet hozzá a különböző rendőri szervek elektronikus elérhetőségére vonatkozó adataihoz. A válasz 2006. november 30-án született a beadványra, amelyben néhány esetben konkrét reagálás történt, néhány esetben pedig a megtagadás jogi indokát közölték.

Az elsőfokú bíróság indokolásában az Alkotmány 2., 8. és 61. §-ainak, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 1., 2., 19-21. §-ainak, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 86. § (5) bekezdésének felsorolásszerű ismertetését követően, először általánosságban rögzítette, hogy a bíróság jogalkalmazó szervként még érintőlegesen sem politizálhat, politikai tartalommal értékelhető állásfoglalást nem tehet. Kifejtett álláspontja szerint nem minősül közérdekű adatkérésnek az, ha az igénylő saját politikai véleményét fejt ki, majd ehhez igényel megerősítést vagy cáfolatot. Rögzítette azt is, hogy objektív formában nem létező adat kiadására, vagy annak kreálására senkit nem kötelezhet.

Mindezen általános szempontok alapján vizsgálta az elsőfokú bíróság a felperes keresetét, egyenként ismertette a felperesi kérdések lényegi tartalmát, az alperesnek azzal kapcsolatos perbeli védekezését. A keresetet kis részben talált alaposnak, a feltett 18 kérdés közül a 6., 7., 12. és 13. sorszámmal jelölt kérdések tekintetében részben helyt adott a kérelemnek és az ítélet rendelkező részében írtak szerint kötelezte az alperest adatközlésre. A további kérdések tekintetében elutasította a keresetet azzal az indoklással, hogy az alperes kiadta a kért adatokat, azt meghaladóan további adatot nem kezel, illetve egy esetben megtagadhatta a válaszadást az Rtv. 86. § (5) bekezdése alapján.

A felperes fellebbezett az ítélet ellen, annak megváltoztatását és a keresetében, illetve a kérelmében írt 1-18. sorszám alatti közérdekű adatok kiadására kérte kötelezni az alperest. A másodfokú tárgyaláson fellebbezési kérelmét akként pontosította, hogy az elrendelt adatközlésen túli adatigénylés tekintetében kéri az ítélet megváltoztatását és a közérdekű adatok kiadását, továbbá a másodfokú eljárás során tett alperesi nyilatkozatra tekintettel a 14. sorszámú adatkérést is megválaszolniak tekintette, arra vonatkozóan nem kért ítéleti kötelezést.

A fellebbezés sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság több kérelmét amiatt utasította el, hogy az alperes azokra előadása szerint nem tud azokra válaszolni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság akkor döntött volna helyesen, ha kötelezi az alperest az adatok kiadására, még akkor is, ha az alperes csak azt tudja válaszolni, hogy a bevetett eszközök hatásáról tudomása nem volt és nem készített fel semmilyen egészségügyi intézményt az esetleges sérültek ellátására.

Az alperes az ítélet helybenhagyását indítványozta, helyes indokai alapján.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a fellebbezéssel érintett részében bírálta felül. A nem támadott rendelkezések - az adott körben érintő adatközlésre vonatkozó ítéleti marasztalás - tekintetében az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett. A 14. sorszámmal jelzett kérdésre az alperesnek a perben adott válaszát a felperes elfogadta és már nem kérte ezt érintően az alperes kötelezését.

A fellebbezés kis részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését látta szükségesnek, mivel abban elmaradt a felperes adatkérő levelének, valamint az alperes arra adott válaszána ismertetése és az alperesi válaszlevél tartalma az ítélet indokolásából sem volt megismerhető.

A felperes közérdekű adatkérő levelében szereplő kérdések egyrészt a 2006. október 23-án felhasznált könnygáz és könnygáz-gránátokkal összetételével, hatásával, az esetleges gyógykezeléssel, valamint a könnygáz-gránátok árával és mennyiségével voltak kapcsolatosak, az alábbiak szerint.

A kérelem az 1. és 2. pontjában azokra a kérdésekre kért választ, hogy milyen kémiai anyagot, milyen összetételben tartalmaztak azok a könnygáz gránátok, amelyet az ORFK REBISZ beosztottai 2006. október 23-án Budapest belvárosában bevetettek, illetve ezen anyagok milyen élettani hatást fejtettek ki a szembe kerülve, vagy belélegezve. A 3. kérdés arra vonatkozott, hogy mely egészségügyi intézmények nyújthattak segítséget a vegyi eszközök bevetése kapcsán. A 4. és a 8. kérdésben azon adat kiadását kérte a felperes, hogy a vegyi anyagok alkalmazása körében mely egészségügyi intézményeket tájékoztatták előzetesen a bevetett anyagokról, illetve a gyógykezeléshez szükséges eljárásról, gyógyszerek beszerzésének szükségességéről. Az 5. és 9. kérdésekben arról kért adatot a felperes, hogy a bevetett vegyi anyagok okozhattak-e életveszélyt, tartós egészségkárosodást gyermekeknek, idős korúaknak, terhes anyáknak. A 6. és 7. kérdések arra vonatkoztak, hogy 2006. október 23-án hány darab, milyen típusú, milyen összetételű könnygáz gránátot, illetve könnygázt vetettek be, ennek mennyi volt a beszerzési ára.

Kérdést intézett 10. szám alatt a felperes az alpereshez abban a körben, hogy a kérelem benyújtásakor milyen rendőrségi művelet van folyamatban Budapesten a Kossuth téren, illetve a Szabadság téren.

Ezt követően 11-16. sorszám alatt a budapesti Kossuth téren, valamint a Szabadság téren a TV székház és a szovjet emlékmű környezetében elhelyezett kerítés-elemek vonatkozásában tett fel kérdéseket a felperes.

A 11. kérdésben arra kért választ, hogy mi indokolja a vaskorlátok elhelyezését. A 12. kérdés a kihelyezett kerítéselemek darabszámának és méretének a közlésére irányult, míg a 13. kérdés arra vonatkozott, hogy e kerítés elemeket megvásárolták-e, vagy bérlik, mindkét esetben helyszínenkénti bontásban. A 14., 15. és 16. kérdésekben azt kérdezte a felperes, hogy ki adta a vaskorlátok kihelyezésére az

utasítást, kinek a hatásköre azt eltávolítani, illetve azt a levél címzettje, az alperes vezetője hajlandó-e eltávolítani.

A 17. kérdés arra irányult, hogy mikor lehet békésen a jövőben a Kossuth téren tartózkodni. Végül pótlólag kérdést intézett az alpereshez a felperes arra nézve, hogy miként lehet hozzájutni a rendőri szervek elektronikus elérhetőségi címéhez.

Az alperes válaszelevelében azt közölte, hogy a Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja (válaszelevel 2. bekezdés).

A levél 3. bekezdése azt tartalmazta, hogy a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy más jelentős rendezvény rendjének biztosítására, az állam működése, vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmény őrzésére, védelmére, továbbá nagy területű helyszín biztosítására a rendőrök csapaterőiben alkalmazhatók, melynek során a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja, területet személy- és járműforgalom elől elzárhat.

Tájékoztatva ezt követően a levél a felperest arról, hogy a leveleiben megjelölt helyszíneken összesen 1086 különböző méretű kordonrács felállítására került sor, amelyből 359 bérlemény. A kordonrács bérleti díja 98.000 Ft/nap. Alkalmazásukra mindaddig sor kerül, amíg az érintett objektumok, illetve az ott funkcionáló szervezetek zavartalan működése teljes mértékben nem biztosított.

A levél tartalmazza azt is, hogy a rendőrség jogosult a jogellenesen összegyűlt, illetőleg jogellenes magatartást tanúsító tömeg szétszórására - amennyiben a rendőri felszólításnak nem tesz eleget - kényszerítő eszközök alkalmazása mellett a tömeggel szemben ingerlő gáz alkalmazására is. Az Rtv. Felhatalmazása alapján a rendőrségnél használt vegyi eszköz és ingerlő gáz (Pfeffer /borsgáz/ önvédelmi spray és UKG /univerzális könnygáz gránát/) rendelkezik a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény 22. § (1) és (2) bekezdés szerint a veszélyes anyag, illetve veszélyes készítmény azonosítására, veszélyességére, kezelésére, tárolására, szállítására, az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételeire vonatkozó információkat tartalmazó - gyártó vagy importáló által elkészített magyar nyelvű - biztonsági adatlappal. Tájékoztatás céljából a levél mellékleteként megküldte az alperes a rendőrségnél használt vegyi eszközök „biztonsági lapját” és termékleírását.

A 18. kérdésre az alperes azt a választ, hogy a rendőrség hivatalos honlapján az elérhetőségek megtekinthetők.

Mindezt szükséges rögzíteni az ítélet tényállási részében figyelemmel az Avtv. 20. § (1), (2) és (6) bekezdéseiben és a 21. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakra, mely szabályokból az következik, hogy a közérdekű adat kiadása iránti perben a bíróság a kérelem és az arra adott válasz által megszabott körben vizsgálhatja, hogy az alperes jogszerűen és megalapozottan tagadta-e meg a kért adat kiadását a közölt indokból. Az Avtv. hivatkozott rendelkezései értelmében a közérdekű adat megismerése iránt bárki igényt jelenthet be, amelynek az adatkezelő a legrövidebb időn belül, legfeljebb 15 napon belül tesz eleget, míg az igény teljesítésének a megtagadásáról, annak indokaival együtt, 8 napon belül kell értesíteni az igénylőt. Ha a közérdekű adatra vonatkozó kérését nem teljesítik, a kérelmező a bírósághoz fordulhat, a megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani.

A kiegészített tényállás alapján vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy az alperes jogszerűen tagadta-e meg a fellebbezéssel érintett adatok közlését, illetve a válaszlevelében adott tájékoztatás mennyiben felelt meg az Avtv. rendelkezéseinek.

A felperes által kért adatok első nagy csoportját azok a kérdések alkották 1-9. sorszám alatt, amelyek a könnygáz és könnygáz gránátok összetételére, hatására, fajtájára, mennyiségére, beszerzési árára, valamint arra vonatkoztak, hogy az egészségügyi intézmények a felhasznált anyagokkal kapcsolatosan kaptak-e és milyen tájékoztatást.

Ebben az adatkörben az alperes a válaszában közölte a felhasznált anyagokat, továbbá megküldte a vegyi eszközök biztonsági lapját és termékleírását, amelyek az elsőfokú eljárás során is csatolásra kerültek. A megküldött iratok tartalmazzák a könnygáz és könnygáz gránát összetételét, hatását, egészségügyi veszélyességét érintő adatokat, és a levélből kiolvasható, hogy a veszélyesség és hatás tekintetében az alperes nem rendelkezik más adattal.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperesi válasz nagyjából tartalmazta a kért adatokat, és elfogadta hogy a vegyi anyagok összetételéről, egészségügyi hatásáról, valamint az egészségügyi intézmények vonatkozásában a közölnél több adatot nem kezel. Nem kötelezte további adat kiadására az alperest e körben, azzal az indokkal, hogy nem nyert cáfolatot az az alperesi előadás, hogy ezt meghaladóan nem rendelkezik adattal. A másodfokú bíróság teljes mértékben osztja az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az adatkezelő a kezelésében lévő közérdekű adat kiadására kötelezhető, a ténylegesen nem létező adat tekintetében ilyen döntés nem hozható. Az alperes a vegyi anyagok hatása és összetétele tekintetében a rendelkezésére álló adatokat közölte a felperessel, egyéb, az alperes kezelésében lévő adat hiányában további adatközlésre nem volt kötelezhető.

Az elsőfokú bíróság a felhasznált könnygáz és könnygáz gránát egy-egy egységére vonatkozó beszerzési árának közlésére kötelezte az alperest - amelyet az alperesi fellebbezés nem támadott - de a felhasznált mennyiség tekintetében jogszerűnek tartotta az alperesi megtagadást a rendőrségi törvény felhatalmazása alapján, és erre nézve elutasította a felperesi keresetet. E döntésével a másodfokú bíróság nem értett egyet.

Az alperesi válaszlevél ugyanis nem tartalmazza sem az elutasítás közlését, sem az elutasítás indokát a felhasznált könnygáz és könnygáz gránát mennyiség vonatkozásában, holott a már ismertetettek szerint, az Avtv. 20. § (6) bekezdése értelmében az igény teljesítésének a megtagadásáról, annak indokaival együtt kell értesíteni az igénylőt.

Az alperes nem a válaszlevelében, hanem csak a peres eljárás során hivatkozott az Rtv. 86. § (5) bekezdésére, miszerint a belügyminiszter, az országos rendőrfőkapitány vagy a rendőrfőkapitány a rendőri intézkedés tervezetével, a Rendőrség egyes belső szervezeti egységeivel és technikai eszközeivel összefüggő - valamint bűncselekménnyel kapcsolatban a nyomozó szerv vezetője is - közérdekű adatok nyilvánosságra hozatalához a hozzájárulást bűnüldözési, bűnmegelőzési célból megtagadhatja.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az adatközlés megtagadásához utóbb nem lehet indokot rendelni, kivéve, ha a nyilvánossághoz való jogot törvény korlátozza, vagy törvényen alapulóan, objektív módon igazolhatóan nyert kizárást a megismerhetőségből az adat. Abban az esetben, ha diszkrecionális jogként ad felhatalmazást a törvény a megismerhetőség korlátozására és nem erre alapítottan közli az adatkezelő az adatigénylővel a megtagadás okát, akkor később a perben nem érvelhet azzal, hogy diszkrecionális jogával élve tagadta meg az adatközlést. Ellenkező esetben az adatkérőt a válaszával nem hozná olyan helyzetbe, hogy eldönthesse, miszerint a bírósághoz fordul-e vagy maga is jogszerűnek fogadja el az adott adatfajta tekintetében a diszkrecionális jogkörbe eső okból az adatkérés megtagadását. Az adatkezelőnek az adatkérésre adott válaszban kell indokát adni a megtagadásnak, ellenkező esetben a rendeltetésszerű joggyakorlás elve is sérül.

A közérdekű adat kiadása iránti perben a megtagadásban közölt indokok alapján kell a bíróságnak a megtagadás jogszerűségével és megalapozottságával foglalkoznia, a perbeli védekezés folytán a válaszban közölt oknál szélesebb körben nem vizsgálódik, kivéve, ha a jogszabály konkrétan kizárta vagy kizárja az adat megismerhetőségét. Az adatkezelő diszkrecionális jogkörben hozott döntésével, amennyiben a megtagadó válaszban nem ezt az indokot közölte, utóbb a perben nem érvelhet sikerrel, mert az elutasítás indoka ez okból a perben nem bővíthető. Az csak olyan esetre elfogadható, a már elmondottak szerint, ha törvény kötelezi meghatározott adatfajta tekintetében az adatközlés megtagadására az adatkezelőt.

Megjegyzi egyébként a másodfokú bíróság, hogy a már lezajlott és befejezett rendőrségi műveletnél bevetett eszközök mennyiségére vonatkozó adat logikailag sem indokolható bűnmegelőzési érdekekkel.

Az elmondottak alapján a másodfokú bíróság a 2006. október 23-án bevetett könnygáz-gránátok és a könnygáz mennyiségének a közlésére is kötelezte az alperest, mivel ebben a körben az adatközlés megtagadásának jogszerűségét és megalapozottságát az alperes nem bizonyította.

Alaptalanul támadta a felperes az adatkérő levél 10. pontja tekintetében adott ítéleti döntést is.

A felperes a 10. szám alatt arra a kérdésre kért választ, hogy milyen művelet van folyamatban Budapesten a Kossuth téren és a Szabadság téren. Az elsőfokú bíróság helyesen fogadta el az alperesi válaszlevél 2. és 3. bekezdésében írtakat megfelelő adatközlésnek, amelyek tartalmuk szerint az Rtv. 30. § (3) bekezdése és az 58. § (1) bekezdés g) h) i) pontjainak, a (2) bekezdésnek és a 17. § (1) bekezdésének az ismertetése. Ezt meghaladóan az alperes további indoklásra nem köteles. A másodfokú bíróság ebben a körben csupán az elsőfokú ítélet helytálló indokára utal, azt megismételni szükségtelen.

A felperesi adatigénylés 11-16. pontjaiban a vaskorlátok, azaz kordonrácsok tekintetében feltett kérdések tekintetében hozott elsőfokú döntést is nagyjából helyesnek találta a másodfokú bíróság, egy további kérdésben látott módot további adatközlésre.

E kérdések a kordonrácsok kihelyezésének indokára, az elrendelő személyére, mennyiségére, a bérleti díjára és a beszerzési árára irányultak.

Az elsőfokú bíróság a 12. és 13. kérdések vonatkozásában kötelezte meghatározott adatok kiadásra az alperest. Részben megfelelőnek találta az alperes levelében adott választ a kordonrácsok mennyiségére, a bérelt elemek számára és bérleti díjára vonatkozóan, de további adatközlésként arra kötelezte, hogy közölje az adatkérés időpontjában, helyszínenkénti bontásban (Kossuth tér, Szabadság tér TV-székház és szovjet emlékmű) felhasznált kerítés elemeinek számát. E döntéssel szemben sem nyújtott be fellebbezést az alperes. Emellett a másodfokú eljárás során ismertté vált az intézkedni jogosult személye, amely válasz a 14-15-16. kérdésekre.

Csak a megvásárolt kordonrácsok beszerzési ára maradt megválaszolatlan, mennyiségük a válaszlevélből ismert, illetve kiszámítható. Figyelemmel arra, hogy a kordonrácsok beszerzése közpénzből történt és az adatközlés megtagadásának az alperes indokát nem adta, a másodfokú bíróság kötelezte a beszerzési ár közlésére, amely nem kétségesen közérdekű adatnak minősül. Mindezt alappal kérte a fellebbezés.

Végül a 17. és 18. kérdés tekintetében az elsőfokú bíróság elutasító döntésével egyetért a másodfokú bíróság.

A felperes azt a kérdést, hogy meddig marad fenn a Kossuth téren a vitatott állapot, olyan szövegkörnyezetben tette fel - hasonlóan a többi kérdéséhez -, amelyben egyben politikai álláspontot is kifejtett. Ezekre az elsőfokú bíróság helyesen nem válaszolt, mert az az adatkérés körében nem érinthető, megfelelően kiolvasta azonban szokatlan módon megfogalmazott kérdésekből az adat kiadására irányuló objektív tartalmat és annak alapján helyesen értékelte azokat.

Az alperes levelében választ adott a 17. kérdésre - mikor lehet békésen a jövőben a Kossuth téren tartózkodni - akként, hogy a kordonrács mindaddig alkalmazásra kerül, amíg az érintett objektumok zavartalan működése nem biztosított. Az időpont tekintetében tényadat igazolhatóan nem keletkezett az alperesnél, így konkrétabb válaszra, adatközlésre nem volt kötelezhető. Erre vonatkozóan a fellebbezés nem vezetett eredményre.

Az alperes elektronikus elérhetőségének közlésére irányuló utolsó kérdés tekintetében, amelyre az alperes kellő választ adott, helyes az elsőfokú bíróság elutasító döntése, helytálló indokait a másodfokú bíróság sürgősen tartotta megismételni.

A fentieknek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a könnygáz-gránátok és a könnygáz mennyisége, valamint a kordonrácsok beszerzési ára tekintetében is adatközlésre kötelezte az alperest.

A kis részben eredményes fellebbezésre tekintettel a nagyobbbrészt pernyertes alperes részére a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján részperköltséget köteles fizetni a felperes, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Az eljárás az Illetéktörvény 57. § o) pontja alapján illetékmentes, ezért a le nem rótt fellebbezési illetékről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2007. december 6.

Tóth Lászlóné dr. s.k.  
a tanács elnöke



. Lesenyei Terézia s.k.  
Zsuzsanna s.k.  
előadó bíró

Dr. Kovács  
bíró

A kiadmány hiteléül:  
tisztviselő